

Kasvisruokainnovaatioilla kasvuun -hankkeen tutkimus- ja kehittämistoiminnan esittely osana puutarha- ja viheralan ammattitapahtumaa, Lepaa-näyttelyä 15.–17.8.2024

Taustaa

Kasvisruokainnovaatioilla kasvuun -hanke osallistui Lepaan-näyttelyyn elokuussa 2024 järjestämällä siellä hankkeen tietoisuutta, maisteluja, viljelykokeiden esittelyä sekä Hämeen ammattikorkeakoulun Lepaan kampuksen puutarha-alan TKI-infrojen esittelyä.

Suunnittelu alkoi esiteltävien teemojen pohdinnalla. Teemat valikoituivat ajankohtaisista, yritysten tarpeista ja jo hankkeissa tehdyistä toimenpiteistä:

- Uudet marjalajit: karhunvadelma ja marjasinikuusama
 - Karhunvadelman viljelyyn oli yrittäjien kiinnostusta, sekä hankkeessa suunnitelmia sen tietouden lisäämiseksi
 - Lepaan hedelmä- ja marjatarhaan perustettiin marjasinikuusamaviljelmä kesällä 2024 uutena marjalajina
- Maatiaiskasvit, erityisesti herne
 - Herne oli vuoden 2024 maatiaiskasvi
 - Lepaan vihannesnäytemaalla oli kokeiltu kasvattaa eri maatiaishernelajikkeita kesällä 2024
- Vuoden HeVi 2024: basilika
 - Lepaan kerrosviljelykontissa oli tehty viljelykokeilu eri basilikoilla ja kokeilu oli näyttelyn aikaan edelleen käynnissä

Teemojen kautta ohjelmaksi muotoutui kaksi eri luento-ohjelmaa, kasvikierroksia Lepaan marjasinikuusaman viljelmälle ja vihannesnäytemaan maatiaisherneille sekä Lepaan basilikalajikkeiden kasvatuskokeet kerrosviljelykontissa eli vertikaaliviljelynä.

Yleisön houkuttelemiseksi tapahtumat päätettiin pitää ilmaisina ja lyhyinä, enintään tunnin mittaisina. Suunnittelussa koettiin, että pidemmät seminaarit vievät aikaa kävijöiltä muusta näyttelyohjelmasta ja saattaisi olla esteenä osallistumisessa Kasvis-TKI -hankkeen tapahtumiin. Samalla päällekkäisyyksiltä muiden ohjelmien kanssa pystyttäisiin välttämään paremmin.

Valmistelut

Luentoja pitämään kutsuttiin ulkopuolisia asiantuntijoita. Karhunvadelmasta puhumaan kutsuttiin Peltosirkun tilalta Sirkku Holttninen, joka on myös yhteistyökumppanina hankkeessa. Marjasinikuusamasta kutsuttiin puhumaan Rauhalan luomutilalta Juha Sipponen, joka on Suomessa edelläkävijä marjasinikuusaman viljelyssä. Maatiaiskasveista ja herneestä yleisesti kutsuttiin puhumaan HAMKin lehtori Kirsi Mäkinen, joka on myös mukana Maatiainen ry:ssä. Hankkeen yhteistyökumppani Markku Hirvenoja Poronorosta Hirvenojan luomutilalta kutsuttiin puhumaan keltaisesta herneestä ja sen käyttömahdollisuuksista. Viljelijät puhuivat omista viljelykokemuksistaan ja Kirsi Mäkinen puhui maatiaiskasveista ja Maatiainen ry:n toiminnasta.

Viljelijöitä pyydettiin tuomaan luennoille heidän omia tuotteitaan maistatusta varten. Marjoista karhunvadelmaa sai vielä tuoreena tapahtuma-aikaan, mutta marjasinikuusaman marjat piti pakastaa, koska satokausi oli elokuussa jo ohi. Hirvenojan tila toi omia tuotteitaan esille ja Koulutuskuntayhtymä Tavastia oli valmistanut maistatukseen herne-basilikapestoja, jonka basilika oli peräisin Lepaan kerrosviljelykontissa kasvatetusta basilikasta.

Näyttelyalueelle suunniteltiin opasteita ohjaamaan ihmisiä ja viestimään ohjelmasta. Ohjelmasta tehtiin A3-kokoinen juliste ja erilaisia kylttejä Lepaan kampuksen näytemaalle ja päärakennuksen lähelle sijoitettaviksi. Kylttien rakentaminen ja asettelu tilattiin Lepaan oppilaskunnalta.

Ohjelmasta kerrottiin myös näyttelyoppaassa sekä Lepaa-näyttelyn ja Hämeen ammattikorkeakoulun verkkosivuilla.

Tehtävät näyttelyn aikana

Näyttelypäivien aluksi tarkistettiin ja tarvittaessa päivitettiin opastekyltteihin kyseisen päivän ohjelman tiedot. Päärakennuksen luokka 226 oli varattu luentotilaksi, joka valmisteltiin yleisöä varten ja maistatukseen tulevat tuotteet laitettiin esille.

Näyttelyn aikana alueella oli kuulutusjärjestelmä, johon tilattiin Lepaan oppilaskunnalta kuulutukset ennen tietoiskujen alkua.

Ohjelma

Tilaisuuden ohjelma on esitetty alla kuvana.

Näyttelyohjelma – Kasvisruokainnovaatioilla kasvuun
Lepaa 2024 – 60-vuotisjuhlanäyttely (HAMK Lepaa, Lepaantie 129, 14610 Lepaa)

Torstai 15.8.2024

13.00 – 14.00
Uudet marjalajit tutuksi –
karhunvadelma ja marjasinikuusama
Päärakennus, luokka 226

Karhunvadelman tunneliviljely
Sirkku Holttin (Peltosirkun tila)

Marjasinikuusaman (hunajamarja; haskap) luomuviljely
Juha Sipponen (Rauhalan luomutila)

Tule kuuntelemaan viljelijöiden
kokemuksia ja maistelemaan marjoja!

14.00
Tutustuminen Lepaan
marjasinikuusamaviljelmälle
Lähtö päärakennukselta.

15.00–16.00
Vuoden 2024 HeVi – Basilika
Erialaisten basilikalajikkeiden ja
vertikaaliviljelykontin esittely
Sisähalli B (Puistohalli)

Perjantai 16.8.2024

11.00–12.00
Vuoden 2024 maataiskasvi:
Herne yllättää monipuolisuudellaan
Päärakennus, luokka 226

**Mitä maataiskasvit tarkoittavat?
Miksi herne on valittu vuoden
maataiskasviksi?**
Kirsi Mäkinen (HAMK, Maatiainen ry)

**Keltaisen herneen viljelykokemukset
ja käyttömahdollisuudet**
Markku Hirvenoja (Hirvenojan
luomutila)

Maistatuksessa herne-basilikapectoa.

12.00
Maataishernelajikkeiden esittely
vihannesnäytella
Lähtö päärakennukselta.

15.00–16.00
Vuoden 2024 HeVi – Basilika
Erialaisten basilikalajikkeiden ja
vertikaaliviljelykontin esittely
Sisähalli B (Puistohalli)

Lauantai 17.8.2024

11.00–12.00
Kasviskiertue: Kasvis-TKI-hankkeen
toimintaa Lepaalla
Lähtö HAMK:n pisteeltä Puistohallista

Hankkeen työntekijät esittelevät
tutkimustoimintaansa Lepaalla.
Kierroksella tutustutaan kerrosviljely-
konttiin, marjasinikuusamaviljelmään
sekä vihannesnäytemaan antimiin.

Edistämme Kasvisruoka-
innovaatioilla kasvuun (Kasvis-
TKI) -hankkeessa uudenlaisten
kasvistuotteiden tarjontaa
tuottamalla tietoa ja reseptiikkaa
koko kasvisketjun käyttöön
ja muodostamalla uusia
yhteistyöverkostoja.

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

HAMK
Hämeen ammatti-
korkeakoulu

hami

Tavastia
Tavastia University of Applied Sciences

L H K K
Länsi-Hämeen Kuntien Keskus

Luke
LUKUTUTKIMUSkeskus

Saadut esitykset:

- Maatiaiskasvit ja maatiaisherneet, Kirsi Mäkinen ja Anne Leino
- Kokemuksia herneen viljelystä ja käytöstä, Markku Hirvenoja

Kasvikierroksilla hankkeen asiantuntijat esittelivät kierroksille osallistuneille marjasinikuusamaviljelmää, maatiaishernelajikkeita ja basilikalajikkeiden kasvatuskoetta vertikaaliviljelykontissa.

Tulokset

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan esittelyihin osallistui henkilöitä seuraavasti:

Tapahtuma	Ajankohta	Osallistujamäärä (hlö)	Huomioita
Uudet marjalajit tutuiksi – karhunvadelma ja marjasinikuusama	Torstai 15.8.	42	Maistatuksessa kyseisiä marjoja. Yleisömäärä yllätti, viljelijäpuheenvuorot olivat onnistuneita ja keskustelua syntyi paljon.
Vuoden 2024 maatiaiskasvi: Herne yllättää monipuolisuudellaan	Perjantai 16.8.	14	Maistatuksessa herne-basilikapestoa. Maatiaishernelajikkeiden (9 kpl) viljelykokeet kiinnostivat.
Kasviskiertue: Kasvis-TKI-hankkeen toimintaa Lepaalla	Luantai 17.8.	25	Esittely lähti HAMKin koulutuksen ja tutkimuksen osastolta, sai hyvää palautetta tutkimus- ja kehittämistoiminnan esittelystä.
Vuoden 2024 HeVi – Basilika	Torstai ja lauantai 15.–16.8.	10	Esittelyssä basilikalajikkeita (6 kpl) ja Lepaan vertikaaliviljelykontti